

Ето въ прѣводъ тая похвала: „Къмъ прѣсвѣтлия гр. Солунъ, който роди богоноснитѣ и равноапостолни проповѣдници на България, Кирила и Методия. Политически стихове: Отъ старини още ти си най-честитѣ, граде Солуне, защото си неоцѣнимо отечество на новитѣ апостли. Всички градове, които иначе стоятъ високо, ти ги надмина. А туй най-лесно доказва сега появилата се чудна и незнайна чужда история¹⁾. Ето защо заради твоя Кирилъ и за брата му (Методия) тебѣ се поднася благодарностъ отъ всички бѣлгарски племена“.

IX в. (свид. отъ края XI в.).

№ 3.

Брѣгалница.

Брѣгалница сега е име на вардарския голѣмъ притокъ, що тече прѣзъ крайщата Малешево, Пиянецъ и прѣзъ града Шипъ; нѣкога съ това име сж означавали и градъ въ сѣверна Македония, съ епископско сѣдалище.²⁾ По заповѣдъ на бѣлгарския князь Бориса прѣзъ IX в. въ Брѣгалница билъ съграденъ новъ храмъ и тамъ били прѣсесени мощи на светци отъ Струмица. За това разказва охридскиятъ архиепископъ Теофилактъ,³⁾ по народностъ грѣкъ, въ своето съчинение — Страдание на тивериополскитѣ мченици. За прѣнасянето на тия мощи той казва между друго: „И така, като прославяха Бога и благославяха, пристигнаха въ Брѣгалница... и въ тамошния божественъ храмъ бѣ отреденъ клиръ, обученъ на бѣлгарски езикъ, за да прѣдстоява тамъ и да изпълнява постоянно свещенитѣ пѣснопѣния“ (*Kaì οὕτως ἐπὶ πλεον δοξαζοντες καὶ εὐλογούντες τὸν θεόν, φθάνουσιν ἄχρι Βραγαληνίτζης... ἀφωρίσθη δὲ τῷ θεῷ τούτῳ ναὶ καὶ κληρὸς, Βουλγάρων γλώττῃ τὰ θεῖα πεπαιδευμένος, ὥστε προσευδρεῦειν τούτῳ, καὶ τὰς ἱεράς ποιεῖσθαι ὑμνολογίας ἐκάστοτε.* — *Theophylacti Bulgariae archiep. Historia*

¹⁾ Авторътъ подсѣща за славѣнскитѣ извори, които му доставилъ о. Данилъ Хилендарски за св. Кирила и Методия и които той използувалъ при изданието на житието на Климента, ученикъ на солунскитѣ братя.

²⁾ Йор. Ивановъ, Сѣверна Македония, стр. 72 сл.

³⁾ Теофилактъ е светителствувалъ въ Охридъ прѣзъ края на XI в. а може би и прѣзъ началото на XII. Голубински (Краткій очеркъ исторіи православныхъ церквей, стр. 43) го поставя между 1084—1107 г.; Крумбахеръ (*Geschichte der Byzant. Litteratur*, 2° издание, стр. 133) смѣтка, че вече въ 1078 г. Теофилактъ е билъ охридски архиепископъ; Гелцеръ пъкъ (*Der Patriarchat von Achrida*, стр. 8) прибавя още една сигурна дата за Теофилакта въ Охридъ, именно 1092 г.